

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

99p.
(Hely)

1918. 11. 11.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1918"

Személy

Helyszám

A tojás utja

Eredménytelen hajsza a tyuktól Windischgrätz hercegig

Pesten ma nincs tojás. Hetekkel ezelőtt, sőt a késői télen is az összes élelmiszerüzletekben, de még az utcai árusoknál is annyi tojást kaphatott az ember, amennyit akart. Most nincs. A hatósági bódék körül asszonyok káromkodnak, mert félnapos ácsorgás után, legfeljebb három darabot visznek haza.

Elindultam kikutatni a tojás hollétét, mert lehetetlen, hogy a háborus előállítási viszonyok befolyásolják a „közvetlen termelőket”, amelyek aligha vesznek tudomást a nagy konjunkturáról.

Elmentem a Bákóczy-ut egyik büfféjébe, ahol ki van írva, hogy mindenkitől szívesen vesznek árajánlatot. Elméleti árdrágítást hajtottam végre. Bemutalkoztam Klein Ernő kereskedőségem névén és ajánlatot tettem háromszáz tojás szállítására. Roppant örültek és nem is kérdezték, mennyiért. Bátorlatalul jeleztem, hogy csak a maximális áron felül, tizennyolc fillérrel, hetven fillérrel adhatom. A válasz kicsit meglepő volt:

— Az mindegy. Pénz nem játszik szerepet. Veszünk annyit, amennyit hoz. Csak friss legyen.

A tojást délutánra ígértem, mert három óra-
kor találkozem a kávéházban azzal, aki nekem hozza. Most már a kíváncsiságon kívül vállalt kötelezettségemnek is eleget kell tennem: elindultam a tojás után. Az Ó-utca, a Dob-utca és a Klauzál-tér közének máskor mozgalmas tojásboltjai zár-
tak. A redőnyök leereszve, de a cégtáblák még egész szemtelenül, finom lámpázott tojást ígérnek. Kis festett bádoglepok vannak az ajtókre sze-
gezve, fölmázolva rájuk:

Tojás. Aztán alája: Főző. Közép. Vegyes. T&

rőt. Azonban se főzőt, se középet, sőt még töröttet se kapni. Egyáltalában semmit sem kapni. A boltosok egyszerűen becsuktak, nehől ki is irták, hogy nincs kicsinybeni árusítás. Ennek pedig az az oka, hogy nem akarták bemondani a lakásci-
müket, mert ellenőrizni akarták őket. A központ ugyanis erősen gyanakodik, hogy miní annyi más
közszükségleti cikkel történik, a tojást is széthord-
ják a kereskedők lakásáról.

A központ működéséről és az inség okáról sem a fűszerkereskedők, sem pedig a tojásosok nem akarnak beszélni. Nem csuda, mert erősen függenek tőle, sőt érdekeltjeik. Pedig éppen a központ kiváló tettejének köszönhető, hogy ma ott tartunk Pesten, hogy a legelőkelőbb cukrászok is harmadrangu, ugynevezett flecktojásokkal készí-
tik a süteményt. Ezek a flecktojások annyira romlottak, hogy közvetlen táplálkozásra nem vol-
nának használhatók. Hogy a cukrászok nem tud-
ják mivel készíteni a süteményüket, az még na-
gyon is kis baj volna a lakosság szűkséglete mellett, de jellemző, hogy a minden mást korlátlanul be-
szerző milliomas cukrászok, nagyvendéglők és ká-
véházak sem tudják ellátni magukat.

Egy kávéházi főpincér beszélt előttem egy tojáskereskedővel. És égre-földre esküdött, hogy annyire csekély mennyiséget utaltak ki nekik, hogy a központtól egy sörcsarnok számára engedélyezett háromszáz tojást sem tudják megszerezni, hánem csak százat adhat.

— A központ ugyan megengedi, — mondotta — hogy szabadon vásároljunk, de az összes be-
szerzett mennyiség főfőt rendelkezik.

Egy kereskedő szerint vidékről rengeteg tojás érkezik Pestre, mivel a főszállítás a legjobban ki-
fejlett árdrágítási üzletek közé tartozik.

— A posta ugyan nem veszi fel, de kézi pod-
gyaszként is kifizeti magát a szállítás. Van a hűtő-
házban kérem vagonszámra, amennyi kell.

El tehát a hűtőházba, hogy végre tojást lá-
sak.

Itt kijelentették, hogy tényleg raktározottak e
nagyobb mennyiségű tojást, de hogy hű, meenny,

az a fölhalmozott mennyiség és hogy miképpen áll az egész fővárosi tojásügy, arra vonatkozólag nem adhatnak fölvilágosítást. Ők csak „harmad-
rendű tényezők” a tojásiroda és a közlelmiszeri hivatal mellett.

Ezek után egyenesen a tojásirodát kerestem föl. A tojásiroda a Csarnok-tér öt számú ház má-
kást. Kemény igazgató ad felvilágosítást a tojás-
hiány szerinte megállapítható okairól.

— A tojáshiány egvedüli okának a mérték-
telenül megnőtt fogyasztást tartom. A közönség egyéb élelmiszer híján tízszor annyit fogyaszt, mint régen.

— A három tojásból nem fogyaszthat — ve-
tettem közbe.

— Nem is hármát fogyasztanak, hanem oda-
állanak egy családból tízen is.

— Kérvés család teheti ezt.

— Az igaz, de a közönség nemcsak így szerzi be szükségletét. Sokan leutaznak érte a vidékre, mert ezernégyszáznegyven darabot meg nem ha-
ladó mennyiséget minden szállítási igazolvány nél-
kül magával hozhat az ember. Nem áll az, hogy most kevesebb tojás van, mint máskor ebben az időben.

— A hűtőházban van tojás.

— A főváros lakosságának tettünk félre-
télre.

— Mennyit?

— Hat-nyolcezer láda lehet. A meszesszel együtt talán tízezer is.

Meg kell jegyezni, hogy Budapest heti szük-
ségletét minimálisan ezer-ezerkétszáz ládára be-
csúlik.

— Mi igaz abból — kérdeztem tovább — hogy a német élelmiszeri kormány nevében a Central Einkaufsgesellschaft bevásárlói hordják ki Magyar-
országból a tojást?

— Semmi. Nem kapnak, mert nekik is csak olyan áron kell bevásárolni, mint a miénknek.

— De van tudomásom arról, hogy a Central megbízásából joguk van többet fizetni.

— Kérem mi tudjuk, hogy nem kapnak.

22 — Nem is vitt ki a Central eddig sem?

— De igen. Bizonyos kontingenst joga van vásárolni.

— Mennyi ez?

— Eddig százhusz vagon volt hetenkint, de ennek egyharmadrésze a közlelmezési hivatalnak, illetve a fővárosnak kellett átengedni.

Itt közbeszól a tojásközpont egy másik igazgatója:

— Ez nem biztos szám. Lehet, hogy csak hádákbl tudták ezt a mennyiséget összehozni. Nem hihető azonban, hogy épp a tojásközpont ne tudná a Németországba kivitt tojásmennyiséget.

Ezután a közlelmezési hivatal illetékes ügyosztályában kerestem a tojást. Nem volt egy darab se. Az ügyosztály maga nem adhat fölvilágosítást, de sikerült információkat szereznem a tojásügyek egyik legalaposabb ismerőjétől, aki mint privát ember a következőkben volt szíves nyilatkozni:

— A tojáshiány egyik főoka, hogy a baromfi-nevelés a mai indokolatlanul nagy árak mellett fölöttébb kifizetődik a termelőknek. Annyit kapnak ugyanis egy tyukért, amennyit régente egy borjuért kaptak. Ezenkívül a kivitel nehezíti meg legjobban a lakosság ellátását.

— A Central Einkaufs Gesellschaft vásárol még ma is?

— Igen.

— Mekkora az általuk kivitt mennyiség?

— Ez hivatalos titok.

— Mértékadó helyről azt a fölvilágosítást kaptam, hogy heti százhusz vagon körül lehet.

— Ha ez igaz, akkor Magyarország rendkívül nagy százaléknyi tojásproduktuma kivándorol. Igen nagy szám ez, mert egy vagonba általában hatvan láda fér be.

— Körülbelül mi a tojás utja?

— Ügynökök összevásárolják a termelőktől a kereskedőknek. Ezek most kaptak jogosítványt a korlátlan vásárolásra, de harminc percentet közcéllokra kell bocsátaniok. A központ az ekként összegyűjtött mennyiséget igyekszik méltányosan szétosztani. Sajnos, kevés van.

— Ezt a német vásárlás idézte elő?

— Az is.

Csüggedten jöttem el. A Central miatt nem szállíhattam be délután a háromszáz tojást. De viszont Windischgrätz herceg ma leiratban értesítette a fővárost, hogy rövid időn belül segít az „észlelhető” tojáshiányon. Hogy mikép csinálja ezt, az titok. Alighanem visszaparancsol egynéhány vaggont azok közül, amelyek számára smirglizett sineken vágatnak Németország és Ausztria felé.

J. J.